

‘Veel regen kostte tien procent opbrengst’

Een bemestingsplan is voor akkerbouwer Arrie van Valburg een waardevol handvat tijdens het groeiseizoen. In augustus bekijkt hij wat hij werkelijk heeft gebruikt en hoeveel ruimte hij nog heeft voor dierlijke mest. „De organische stof moet in balans blijven, anders boer je achteruit.”

Door: Harma Drenth
Fotografie: Ellen Meinen

Op het zonovergoten erf aan de Westermeeuweg, ten westen van Creil, klinkt vanuit de Domeinschuur het onmiskenbare gebonk van een sorteermachine. De Lady Rosetta's rollen op maat in de verschillende kuubskisten. Vooraan staan een paar kisten gevuld met de maat 55

Arrie van Valburg haalt een kist Lady Rosetta bij de sorteermachine weg om hem in de opslag te zetten.

'Je moet het van de grond hebben. Zorg dat het netjes voor elkaar is.'

op. „Die gaan niet altijd weg als pootgoed. Het ligt aan de vraag naar pootaardappelen”, zegt Arrie van Valburg. Hij denkt dat ook de grote maat dit jaar als pootgoed zijn afzet vindt. Onder een grote kapschuur achter de Domeinschuur staat een grote voorraad nog te wachten om te worden gesorteerd. Alle aardappelen die droog uit de grond komen, worden hier tijdelijk weggezet en aan de lucht verder gedroogd. „Hier aan de dijk waait het altijd. In elk geval is er altijd trek onder het afdak en daardoor drogen de aardappelen goed”, zegt Van Valburg. Voor het drogen van nattere partijen of partijen waarin rotte knollen voorkomen, heeft Van Valburg een droogwand en een bewaar ruimte met langs zijbeluchting. Het grootste gedeelte van de oogst gaat na het sorteren in de eigen opslag. Op het bedrijf is ruimte om 30 tot 35 hectare pootgoed op te slaan. Een klein deel van het areaal van 40 hectare wordt na de oogst vlot afgeleverd. Ook dit jaar heeft Van Valburg al aardappelen afgeleverd, voor export naar Pakistan.

Verspreid

Het sorteren en opslaan van de aardappelen gebeurt aan de Westermeeuweg, maar de grond van het bedrijf ligt verdeeld over vier kavels op drie locaties in de Noordoostpolder: twee kavels aan de Westermeeuweg, een locatie aan de oostkant van het dorp en een aan de Tollebeckerweg bij Tollebeek. De zwaarte van de grond varieert van 10 tot 30 procent afslibbaar. Die verschillen in zwaarte zorgen voor spreiding van de werkzaamheden. In Tollebeek ploegt Van Valburg in het najaar, in Creil in het voorjaar. En op de lichtere gronden kan hij in het voorjaar eerder het land op. Daar staat tegenover dat de spreiding zorgt

voor meer reis- en transporturen. Op elk van de vier kavels draait een eigen bouwplan. De pootaardappelen staan verspreid over de locaties en voor een phytothorabesparing moet de akkerbouwer telkens alle kavels langs. Van Valburg heeft erover gedacht om de bouwplannen samen te voegen en zo het pootgoed meer bij elkaar op hetzelfde perceel te telen. Tot nu toe heeft hij dat niet uitgevoerd. „Dan kunnen we een paar jaar niet het maximale areaal pootgoed telen door de verplichte vruchtwisseling”, legt hij uit. Dat heeft hij er niet voor over.

De verspreide ligging van de percelen heeft ook voordelen. Dit jaar is aan de oostkant van Creil duidelijk meer regen gevallen dan aan de westkant. „Daardoor stonden de gewassen daar slechter. Ze waren eerder verouderd”, zegt Van Valburg. „Er is relatief veel stikstof uitgespoeld en ook de aardappelen hebben daar gebrek gehad. We hebben extra bijgestrooid, maar dat heeft het gewas niet allemaal meer opgenomen.” Hij schat dat de aardappelopbrengst op die kavel daardoor zo'n 10 procent lager was dan op de andere percelen.

Voorraden op peil

Elk jaar in januari rekent Van Valburg samen met zijn teeltbegeleider van Profyto een bemestingsplan door. Rekening houdend met de afvoer, organische-stofbalans en de nateelt van Engels raaigras als groenbemester krijgt de akkerbouwer een advies per gewas en perceel. „Uitgangspunt is dat de bodemvoorraden van fosfaat en kali op peil blijven”, zegt Van Valburg. Hij vindt het bemestingsplan een mooi handvat voor de bemesting tot het eind van het groeiseizoen. „Ik houd me in het voorjaar aan het plan zoals we dat in januari hebben opgesteld. In de loop van het groeiseizoen kun je altijd nog besluiten om bij te strooien.”

Bij de aardappelen is de strategie om ze vooral schraal te houden om een goede zetting te krijgen. Later krijgen de aardappelen dan enkele keren een bijbemesting met stikstof. „Ik strooi liever wat vaker een beetje. Dan kun je meer bijsturen.” De bijbemesting begint doorgaans rond de bloei. „De kunst is om een bijbemesting geven wanneer je nog niets aan het gewas ziet, anders dan ben je te laat.” Voorheen kregen de aardappelen een startgift met NP 18+46, maar nu de fosfaatnormen steeds strenger worden, kiest Van Valburg liever voor NP 23+23. De bijbemesting gebeurt met KAS.

Ruimte benutten

Door minder fosfaat uit kunstmest te gebruiken, houdt Van Valburg meer ruimte over om organische mest te strooien. „In augustus berekenen we wat we werkelijk aan kunstmest hebben gebruikt. Als we dan nog fosfaatruimte overhouden, voeren we zo veel mogelijk dierlijke mest aan. Doel is om het organische-stofgehalte op peil te houden. Als je organische stof niet in balans is, boer je achteruit”, stelt Van Valburg. „Het houdt je

grond beter in conditie. De bewerkbaarheid verbetert en je hebt minder snel last van waterschade. Als akkerbouwer moet je het toch van je grond hebben. Vooral met een intensief bouwplan zoals wij hebben, moet je zorgen dat het netjes voor elkaar is.”

Behalve via de dierlijke mest voert Van Valburg ook organische mest aan door het tarwestro te verhakelen en onder te werken. Ook zaait hij grasgroenbemesters, onder meer na de plantuien, de zaauien en de aardappelen voor zover de volgvruucht van de poters geen winterterwe is. Op de organische-stofbalans van zijn bedrijf staat onder de streep dan ook een positief getal bij de jaarlijkse aanvoer van organische stof per hectare. Ondanks die plus in de aanvoer hebben de percelen van Van Valburg een laag gehalte organische stof. „Het verschilt per kavel. Op de zwaardere grond aan de Tollebeckerweg is het rond 2,1 procent, aan de Westermeeuweg varieert het van 1,7 tot 2 procent. Maar ik heb ook een grondmonster net de uitslag 1,4 procent”, zegt hij. „Dat is laag. Het zou best hoger mogen zijn. Maar het is bijna onmogelijk om op een hoger percentage uit te komen, omdat ik dan ontzettend veel moet aanvoeren. En de aanvoer van verse organische stof kan bij de pootaardappelen leiden tot meer rhizoctonia.”

Geitenmest

Het afgelopen jaar bleek aan het eind van het groeiseizoen dat er nog voldoende ruimte was om 600 ton geitenmest te laten aanvoeren. De akkerbouwer liet dat uitrijden op zo'n 40 hectare. „Het is gecomposteerde geitenmest, afkomstig uit een potstal en daarna heeft het een jaar gelegen. Het is dus mooi verteerd en bevat veel organische stof, maar heeft lage gehalten aan fosfaat.” Voor varkensmest is de akkerbouwer wat huiverig. „Mijn ervaring is dat je dan toch wat minder tal bij de aardappelen krijgt.”

Van Valburg vindt compost een beter alternatief dan varkensdrijfmest, maar ook daaraan zit een nadeel: de prijs. „Ik probeer de aanvoer van organische stof kostenneutraal te laten verlopen. We moeten de loonwerker inschakelen voor het uitrijden van de organische mest. Voor compost moet ik ook betalen, voor geitenmest krijg ik geld toe. Als we compost laten uitrijden, betalen we dus twee keer. Kiezen we voor de aanvoer van geitenmest, dan kan ik van de opbrengst daarvan de loonwerker zo'n beetje betalen. Terwijl het organische-stofgehalte in die gecomposteerde geitenmest ongeveer vergelijkbaar is met dat van compost.”

HET BEDRIJF

Arrie van Valburg heeft in maatschap met zijn vrouw Ellen Boonen en zijn ouders Albert en Luus van Valburg een akkerbouwbedrijf van 130 hectare in Creil. Het bedrijf heeft een vaste medewerker en in de zomer een losse kracht. Op drie verschillende locaties teelt de maatschap 40 hectare pootaardappelen, inclusief stammenteelt van miniknollen, van de rassen Lady Rosetta, Lady Olympia, Lady Christl, Lady Jo, Spunta en Melody. Daarnaast teelt het bedrijf 18 hectare suikerbieten, 21 hectare winterterwe, 9 hectare eerstejaars plantuien, 11 hectare zaauien, 20 hectare witlof en 3 hectare winterpeen.

